

Tuyên bố của ASEAN về Quyền được hưởng một Môi Trường An Toàn, Sạch Sẻ, Lành Mạnh và Bền Vững

CHÚNG TÔI, Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á (ASEAN), bao gồm Brunei Darussalam, Vương quốc Campuchia, Cộng hòa Indonesia, Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào, Malaysia, Cộng hòa Liên bang Myanmar, Cộng hòa Philippines, Cộng hòa Singapore, Vương quốc Thái Lan và Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, nhân dịp Hội nghị Thượng đỉnh ASEAN lần thứ 47 và các Hội nghị Thượng đỉnh liên quan diễn ra tại Kuala Lumpur, Malaysia vào các ngày từ 26 đến 28 tháng 10 năm 2025;

NHẬN THỨC được nhu cầu ngày càng cấp thiết và cấp bách trong việc giải quyết các vấn đề môi trường toàn cầu và xuyên biên giới, đặc biệt là cuộc khủng hoảng ba chiều của biến đổi khí hậu, suy giảm đa dạng sinh học và ô nhiễm môi trường, cũng như thúc đẩy quyền được sống trong một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững;

LƯU Ý mối liên hệ giữa hòa bình và an ninh, phát triển bền vững, và quyền được sống trong môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững;

NHẮC LẠI các cam kết của chúng ta trong Hiến chương Liên Hợp Quốc năm 1945, Tuyên Ngôn Toàn cầu về Quyền Con Người năm 1948, Tuyên Bố Vienna và Chương Trình Hành Động năm 1993, và các điều ước quốc tế về quyền con người khác mà tất cả các quốc gia ASEAN là thành viên;

NHẬN THỨC Nghị quyết 76/300 của Đại hội đồng Liên Hợp Quốc ngày 28 tháng 7 năm 2022;

TÁI KHẲNG ĐỊNH Điều 28 của Tuyên Bố ASEAN về Quyền Con Người năm 2012 và Tuyên Bố Phnom Penh về Việc Thông Qua Tuyên Bố ASEAN về Quyền Con Người, cụ thể là các Điều 28, 35 và 36 quy định rằng mọi người có quyền được hưởng điều kiện sống phù hợp cho bản thân và gia đình mình, bao gồm quyền được sống trong môi trường an toàn, sạch sẽ và bền vững, và rằng quyền phát triển phải được thực hiện sao cho đáp ứng công bằng các nhu cầu phát triển và môi trường cho các thế hệ hiện tại và tương lai, đồng thời tạo điều kiện để bảo vệ và duy trì môi trường cho các quốc gia ASEAN;

MỘT LẦN NỮA KHẲNG ĐỊNH cam kết của chúng ta trong Tuyên Bố ASEAN về Phát Triển Bền Vững Môi Trường năm 2007, Tuyên Bố về Chương Trình Hành Động Môi Trường Bền Vững và Biến Đổi Khí Hậu ASEAN sau năm 2015, Hướng Dẫn của ASEAN về Công Nhận Quyền Sở Hữu Đất Theo Phong Tục trong Các Khu Vực Rừng năm 2022, Thỏa Thuận của ASEAN về Ô Nhiễm Khói Mù Vượt Biên Giới năm 2002, Tuyên Bố của Lãnh Đạo ASEAN về Khả Năng Chống Chịu Bền Vững năm 2023, Khung Kinh Tế Xanh ASEAN năm 2023 và ASEAN 2045: Tương Lai Chung Của Chúng Ta.

NHẬN THỨC RẰNG, mặc dù tác động của thiệt hại môi trường đối với quyền con người được cảm nhận bởi cá nhân và cộng đồng trên toàn thế giới, nhưng hậu quả lại ảnh hưởng nặng nề nhất đối với phụ nữ và trẻ em gái, cũng như các nhóm dân cư đã ở trong tình trạng dễ bị tổn thương, bao gồm trẻ em và thanh niên, người cao tuổi, người khuyết tật, các nhóm dân tộc thiểu số và các cộng đồng bản địa và địa phương, tùy thuộc vào từng quốc gia thành viên ASEAN liên quan;

NHẬN THỨC được tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu đối với việc thụ hưởng một môi trường sạch, lành mạnh và bền vững;

NHẬN THỨC thêm rằng sự suy thoái môi trường, bao gồm do biến đổi khí hậu và phát triển không bền vững, là một trong những thách thức cấp bách và nghiêm trọng nhất đối với khả năng thụ hưởng quyền con người của các thế hệ hiện tại và tương lai;

CÔNG NHẬN tầm quan trọng của việc huy động sự tham gia của tất cả các bên liên quan và cộng đồng, bao gồm những người ở hoàn cảnh dễ bị tổn thương như trẻ em, thanh niên, phụ nữ và người khuyết tật, cũng như các cộng đồng địa phương để vượt qua sự biến đổi khí hậu; đồng thời, nhấn mạnh tầm quan trọng của tri thức truyền thống, kỹ thuật và công nghệ trong việc duy trì khả năng chống chịu với biến đổi khí hậu của các cộng đồng;

CÔNG NHẬN nhu cầu về sự bảo vệ đầy đủ và hiệu quả cho tất cả mọi người, bao gồm những người đang làm việc để thúc đẩy và bảo vệ quyền được sống trong môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững, khi phù hợp;

NHẤN MẠNH vai trò quan trọng mà các quốc gia thành viên ASEAN đóng góp trong việc thực hiện các hành động tập thể để giải quyết các thách thức đối với quyền được sống trong môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững, vì lợi ích chung và phúc lợi chung cho các thế hệ hiện tại và tương lai;

KHẲNG ĐỊNH LẠI cam kết vững chắc của ASEAN trong việc tăng cường khả năng chống chịu với khí hậu của khu vực và giảm thiểu sự dễ bị tổn thương thông qua hợp tác tích cực và hỗ trợ lẫn nhau giữa các quốc gia thành viên ASEAN trong các lĩnh vực liên quan cũng như sự gắn kết giữa biến đổi khí hậu, quyền con người, xóa đói giảm nghèo và phát triển bền vững;

TIẾP TỤC các nỗ lực mà mỗi quốc gia thành viên ASEAN đang thực hiện, thông qua sự hỗ trợ và hợp tác khu vực và quốc tế, tận dụng tối đa nguồn lực sẵn có của các quốc gia thành viên ASEAN nhằm đạt được mục tiêu dần dần thực hiện đầy đủ quyền được sống trong một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững;

TIN TƯỞNG rằng Tuyên bố này sẽ khuyến khích hợp tác liên ngành và liên trụ cột đồng thời củng cố khung khổ quyền con người của ASEAN nhằm thúc đẩy hòa bình và phát triển bền vững, bao trùm trong khu vực.

DO ĐÓ, TUYÊN BỐ CAM KẾT:

1. **Thúc đẩy** quyền được hưởng một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững cho các thế hệ hiện tại và tương lai.

2. Thúc đẩy và tạo điều kiện:

2.1 Việc thực thi pháp luật về môi trường, góp phần vào việc thực hiện quyền được hưởng một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững bằng cách xây dựng các biện pháp và tiêu chuẩn phù hợp với các chuẩn mực môi trường, sức khỏe và an toàn quốc tế cũng như các nghĩa vụ quốc tế.

- 2.2 việc thực hiện các hiệp định môi trường đa phương mà tất cả các quốc gia thành viên ASEAN là các bên ký kết, góp phần ngăn chặn, giảm thiểu, khắc phục và giải quyết các tác động tiêu cực đến môi trường ảnh hưởng đến quyền được hưởng một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững;
- 2.3 quyền tiếp cận thông tin, tham gia có ý nghĩa của cộng đồng và tiếp cận công lý trong việc thực hiện quyền được sống trong môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững, bao gồm cả đối với những người ở tình trạng dễ bị tổn thương;
- 2.4 các chương trình nghiên cứu khoa học và kỹ thuật về các vấn đề môi trường, bao gồm biến đổi khí hậu, ô nhiễm và bảo tồn đa dạng sinh học; và,
- 2.5 giáo dục môi trường trong ASEAN nhằm nâng cao nhận thức của công chúng về việc thúc đẩy và bảo vệ quyền được sống trong một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững.

3. Tăng cường các nỗ lực để:

- 3.1 ngăn chặn, kiểm soát, giảm thiểu, hạn chế và giải quyết sự suy thoái của môi trường tự nhiên, đồng thời tiếp tục chia sẻ các thông lệ tốt trong việc thực hiện quyền được sống trong một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững;
- 3.2 đảm bảo bảo vệ công bằng và hiệu quả chống lại phân biệt đối xử và vi phạm quyền con người, và bảo vệ quyền của những người ở hoàn cảnh dễ bị tổn thương; và,
- 3.3 tạo ra một môi trường an toàn và thuận lợi để đảm bảo việc thực hiện quyền được hưởng một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững.

4. Khuyến khích mạnh mẽ:

- 4.1 các chủ thể phi nhà nước, doanh nghiệp và khu vực tư nhân tôn trọng và thúc đẩy quyền được sống trong một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững, và các quốc gia hỗ trợ họ bằng các nguồn lực cần thiết trong phạm vi có thể; và,
- 4.2 việc sử dụng và áp dụng các công cụ đánh giá rủi ro, bao gồm nhưng không giới hạn ở đánh giá tác động môi trường, để đánh giá, phòng ngừa, giảm thiểu, khắc phục và giải quyết các tác động và thiệt hại môi trường.

5. Tăng cường:

- 5.1 hợp tác giữa các quốc gia thành viên ASEAN để chia sẻ và trao đổi thông tin cũng như kiến thức về tác động của biến đổi khí hậu, mất đa dạng sinh học và ô nhiễm đối với con người và môi trường, cũng như các biện pháp để đối phó với những tác hại đã được xác định; và,
- 5.2 hợp tác với các Đối tác Đối thoại và các bên liên quan có liên quan để giải quyết các vấn đề, mối đe dọa và thách thức môi trường hiện tại, mới phát sinh và trong tương lai

có thể cản trở việc hưởng thụ quyền được sống trong một môi trường an toàn, sạch sẽ, lành mạnh và bền vững.

6. **Giao nhiệm vụ** Ủy ban Liên Chính Phủ ASEAN Về Quyền Con Người (AICHR) tham vấn các Cơ Quan Chuyên Môn Của ASEAN, bao gồm Ủy ban Các Quan Chức Cấp Cao ASEAN Về Môi Trường (ASOEN), để xây dựng Kế hoạch Hành động Khu vực do ASEAN sở hữu và lãnh đạo nhằm triển khai Tuyên bố này.
7. **Đảm bảo** sự hỗ trợ liên tục và cung cấp nguồn lực đầy đủ cho AICHR và các Cơ Quan, Đơn Vị, trung tâm liên quan của ASEAN để theo dõi việc thực hiện Tuyên bố này và các hoạt động, chương trình liên quan.
8. **Mời** các bên liên quan ở cấp địa phương, quốc gia, khu vực và quốc tế tham gia vào việc thúc đẩy trao đổi kiến thức và hợp tác đa bên, cũng như cung cấp hỗ trợ tài chính và kỹ thuật để bổ sung cho nỗ lực của ASEAN trong việc thực hiện Tuyên bố này.

Được thông qua vào ngày Hai Mươi Sáu tháng Mười năm Hai Nghìn Không Trăm Hai Mươi Lăm, với một bản gốc duy nhất bằng tiếng Anh.

Ghi chú: Bản dịch này được chuyên gia của VELC dịch từ bản tiếng Anh của Tuyên bố. Bản dịch chỉ nhằm mục đích tham khảo.